

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **Ing. R. F., nar. x**
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2017, č. j. x/x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2017, č. j. x/x, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce, JUDr. Lubomíra Müllera, na náhradu nákladů řízení částku 1.573 Kč.

Odůvodnění:

- 1 Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou dne 30. 7. 2017, domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2017, č. j. x/x (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná k námitkám žalobce změnila své rozhodnutí ze dne 3. 3. 2017, č. j. x/x (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že žalobci přiznala podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 150/2017 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 19. 2. 2017 starobní důchod ve výši 6 371 Kč měsíčně, ke kterému

žalobci náleží příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení č. 622/2004 Sb.“) ve výši 900 Kč měsíčně a zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 357/2005 Sb.“) ve výši 2 676 Kč měsíčně, celkem tedy částka 10 307 Kč měsíčně. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná původně žalobci přiznala částku jen 10 297 Kč měsíčně, neboť nárok na starobní důchod stanovila ve výši 6 721 Kč měsíčně, zbylé částky zůstaly nezměněny.

- 2 Žalobce v žalobě namítá nesprávný výpočet výše starobního důchodu v důsledku nesprávného právního posouzení žalované. Součástí přiznaného důchodu má být i příplatek k důchodu podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“) za dobu věznění žalobce ve dnech 10. 4. 1986 až 29. 4. 1987, který má být podle žalobce stanoven ve výši 191 Kč, zatímco žalovaná jeho výši stanovila na 190 Kč. Rozdíl je přitom dán výpočtem příplatku za poměrnou část nedokončeného měsíce výkonu trestu, tj. za dobu 20 dnů od 10. 4. 1987 do 29. 4. 1987, který žalovaná ze zlomku 20/30 stanoví formou „ořezávání“ dalších desetinných míst na 0,66 měsíce, zatímco žalobce považuje za správné stanovit výpočet na dvě desetinná místa zaokrouhlením, tj. na 0,67 měsíce.
- 3 Pokud se žalovaná dovolávala své ustálené metodiky, kterou považuje za správnou, žalobce poukazuje na to, že v řadě případů žalovaná rozhodovala způsobem prosazovaným žalobcem (v tomto směru konkrétně uvádí 11 různých rozhodnutí žalované z let 2007 až 2017, v nichž při výpočtu provedla zaokrouhlení) nebo ještě jinak (zde žalobce specifikuje dvě rozhodnutí, v nichž žalovaná výpočet provedla na čtyři desetinná místa, a jedno rozhodnutí, v němž měsíc o 31 dnech počítala jako 30denní). Postup žalované tak podle žalobce nemá povahu vytříbené metodiky, nýbrž dlouhodobého chaosu, jehož negativní důsledky v podobě ořezání podílu na dvě desetinná místa dopadly právě na žalobce. Je tak podle něj zjevné, že žalovaná s osobami ve stejném postavení zachází rozdílně, tedy se dopouští nerovného zacházení.
- 4 Žalovaná podle žalobce navíc nerespektuje judikaturu soudů, která jí musí být známa. Obdobnou problematiku totiž řešil již rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2017, č. j. 78 Ad 6/2016-29, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24. Po vydání uvedených rozsudků přitom žalovaná v daném případě důchod přepočítala a od ořezávání upustila. Žalobce kromě toho poukazuje i na další případ rozhodnutí žalované z roku 2017, v němž vyhověla námitkám jiného žadatele a upustila od ořezávání.

- 5 Konečně se pak žalobce ohrazuje proti části odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž žalovaná konstatuje, že na případ žalobce nedopadá úprava obsažená v zákoně č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“). Žalobce naopak nárokuje, aby v jeho případě bylo aplikováno ustanovení § 24 odst. 1, 2 a 6 zákona o mimosoudních rehabilitacích a za tím účelem k žalobě přikládá sdělení a rozhodnutí Ministerstva obrany ze dne 8. 2. 2006, sp. zn. 488-7/10/2006-VÚSZ, které dokládají, že v jeho případě byla ustanovení tohoto zákona aplikována.
- 6 Pokud jde o náhradu nákladů řízení o podané žalobě, žalobce se dovolává rozsudku NSS ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Ads 73/2015-52, a toho, že příplatky podle zákonů o soudní a mimosoudní rehabilitaci mají charakter odškodnění, resp. satisfakce, nejedná se tedy o sociální dávku, u níž by se použilo ustanovení § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Naopak je namístě postupovat podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu a přiznat náhradu za dva úkony právní věci (příprava a převzetí věci a sepsí žaloby) včetně náhrady DPH v celkové výši 8 228 Kč.
- 7 Žalovaná uvedla, že metodiku výpočtu tzv. „denin“ přijala již v roce 2007 v návaznosti na rozsudek NSS ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006-49, publikovaný pod č. 1052/2007 Sb. NSS, v němž bylo konstatováno, že příplatek podle zákona o soudní rehabilitaci je třeba poskytnout i za jednotlivé dny věznění nečinící celý měsíc, byť dřívější judikatura Vrchního soudu v Praze opakovaně vyjádřila názor, že rozhodné jsou pouze ukončené měsíce. Obdobnou metodiku pak postupně přijala i pro nároky podle dalších předpisů (např. v návaznosti na rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, č. j. 3 Ads 59/2007-36), a to i pro účely § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích. Ve zmíněných rozsudcích však NSS žalovanou nezavázal právním názorem, jak má při stanovení výše odškodnění za jednotlivé dny věznění postupovat, a ani odpovídající postup nenastínil. Žalovaná tak hledala způsob výpočtu, který by nejlépe vystihl účel poskytování alikvotní částky příplatku a který by byl pokud možno současně „neutrální“ ve vztahu ke všem žadatelům bez ohledu na to, za kolik dílčích dob věznění se příplatek k důchodu za kalendářní dny přiznává, a to včetně zamezení nedůvodného zvýhodnění osob s větším počtem dílčích dob oproti osobám s minimem takových dob (k němu by přitom došlo, pokud by byly zaokrouhlovány již tyto dílčí doby), a bez ohledu na to, do jakých kalendářních měsíců (s rozdílným počtem dnů) jednotlivé dny věznění spadají. V důsledku přijaté metodiky tak každá oprávněná osoba získala jeden den rozhodné skutečnosti navíc a osoby vězněné postupně vícekrát tolik dnů, kolikrát byly vězněny, neboť zatímco výkon trestu v trvání 2 let se podle trestněprávních předpisů považuje za odpykaný v době od 15. 5. 1952 do 15. 5. 1954, žalovaná za dva roky považuje dobu od 15. 5. 1952 do 14. 5. 1954 a za den 15. 5. 1954 přiznává tzv. deniny, tj. jako by trest byl vykonáván dva roky a

jeden den. Již proto je nutno odmítnout názor, že metodikou výpočtu používanou žalovanou jsou oprávněné osoby neoprávněně poškozovány.

- 8 Podle metodiky se z celkové doby trvání skutečnosti vyčlení celé běžné měsíce a zbývající jednotlivé dny se stanoví jako zlomky, v jehož čitateli je počet dnů věznění a ve jmenovateli počet dnů daného kalendářního měsíce. Tento zlomek se převede na desetinné číslo, a to na dvě platná desetinná místa ($23/30 = 0,76666666...$, tj. 0,76) v případě příplatků, u nichž měsíční sazba činí částku v řádu desítek Kč, a na čtyři platná desetinná místa (0,7666) v případě jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 261/2001 Sb.“). Následně se sečtou jednotlivé dílčí doby, výsledek se vynásobí měsíční sazbou a výsledná částka se zaokrouhlí na celé Kč nahoru. Zaokrouhlení se tedy uplatní, ale až ve fázi stanovení konečné výše dávky.
- 9 S ohledem na vzrůstající počet výhrad ke stávající metodice se žalovaná obrátila na Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy (dále jen „MFF UK“) o sdělení správného postupu při aplikaci pravidla stanovícího, že se výpočet provádí na dvě platná desetinná místa. Z vyjádření proděkana pro matematiku přitom vyplývá, že běžným matematickým postupem je i provedení výpočtu na určitý počet platných cifer (žalobcem označovaný jako ořezávání). Žalovaná přitom v rámci zachování objektivit používá při výpočtu výše příplatku oba postupy – výpočet délky trvání rozhodného období ořezáním, výši příplatku pak zaokrouhlením nahoru *in favorem* oprávněných osob.
- 10 Takovou metodiku podle žalované nezpochybnil ani Ústavní soud v usnesení ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 941/16, s odkazem na bagatelní výši rozdílu mezi požadovanou a přiznanou měsíční částkou příplatku k důchodu. Žalobcem zmíněný rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24, je žalované znám. NSS v něm odkázal na Metodiku řešení fyzikálních úloh zpracovanou Katedrou didaktiky fyziky MFF UK a na obecné matematické zásady pro zaokrouhlování. Žalovaná se proto znovu obrátila na proděkana pro matematiku MFF UK, který ve sdělení ze dne 26. 6. 2017 uvedl, že oba matematické postupy jsou správné a záleží na „tvůrci“ metodiky, jaký matematický postup zvolí. K metodickému materiálu zmíněnému NSS pak konstatoval, že se týká specifické situace fyzikálních měření, kdy do výpočtu již vstupují nepřesná čísla a kdy je skutečně standardem zaokrouhlit výsledek podle vstupních dat s nejmenším počtem platných číslic. Pro výpočty „dělení přesně zadaných“ však metodika dobrý smysl nedává. Postup bez zaokrouhlení je přitom používán poměrně často, např. při uvádění hodnot matematických konstant, a v tomto kontextu matematici považují za „správnější“, že „všechny napsané cifry platí“, takže při uvedení dalších cifer se nemusí poslední napsaná cifra měnit.
- 11 Pokud žalobce poukazuje na nedodržení platné a závazné metodiky zaměstnanci žalované, žalovaná trvá na tom, že se jedná o excesy a porušení závazné metodiky.

Nebyla-li metodika konkrétním zaměstnancem dodržena, nelze z toho dovozovat, že by metodika odporovala právním předpisům nebo byla protiústavní. Stejně tak pokud žalovaná pochybí při výpočtu invalidního nebo starobního důchodu ve prospěch konkrétního důchodce, nelze z toho podle žalované dovozovat, že by stejně chybně měla výši důchodu stanovovat i v jiných případech.

- 12 Namítal-li žalobce nesprávnost odůvodnění stran aplikace ustanovení § 24 zákona o mimosoudních rehabilitacích, žalovaná ve vyjádření podrobně popisuje, že toto ustanovení bylo při výpočtu důchodu žalobce respektováno, neboť bylo zohledněno v údajích o vyměřovacích základech žalobce v evidenčním listu důchodového pojištění (dále jen „ELDP“) předloženém Ministerstvem obrany, z něž bylo při výpočtu vycházeno, stejně jako v tom, že byla žalobci doba od 23. 8. 1976 do 31. 3. 1991 zhodnocena v I. kategorii funkcí.
- 13 Žalovaná dále nesouhlasí s vyčíslením požadované náhrady nákladů řízení, neboť napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve věcech důchodového pojištění o nároku žalobce z důchodového pojištění, v důsledku čehož je třeba aplikovat § 9 odst. 2 advokátního tarifu. Žalovaná v tomto směru odkazuje na 14 různých rozhodnutí, v nichž NSS náklady vyčíslil s odkazem na § 9 odst. 2 advokátního tarifu, s tím, že mezi nimi je i žalobcem zmiňovaný rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24.
- 14 V závěru pak žalovaná upozorňuje na obdobný případ, v němž probíhá řízení před NSS pod sp. zn. 3 Ads 306/2016, a navrhuje, aby soud do doby rozhodnutí NSS řízení o žalobě přerušil.
- 15 Předložený správní spis odpovídá tvrzením žalobce i žalovaného, skutkový stav je tak mezi nimi nesporný. Ve stručnosti lze konstatovat, že žalobce (po předchozí neúspěšné žádosti z důvodu nedostatku doby pojištění uplatněné dne 4. 10. 2013) požádal dne 29. 11. 2016 o přiznání tzv. předčasného starobního důchodu a současně žádal o jeho úpravu podle zákonů o soudní rehabilitaci a o mimosoudních rehabilitacích a o přiznání příplatků a příspěvku k důchodu podle nařízení č. 622/2004 Sb. a zákona č. 357/2005 Sb. s odkazem na jeho uvěznění v době od 10. 4. 1986 do 29. 4. 1987 pro odmítnutí služby v Československé lidové armádě, jež doložil odpovídajícím osvědčením vydaným Ministerstvem obrany a rozhodnutím soudu o jeho soudní rehabilitaci. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 3. 3. 2017 byl žalobci přiznán starobní důchod, příplatek k důchodu podle nařízení č. 622/2004 Sb. a zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. v celkové výši 10 297 Kč měsíčně, přičemž z výpočtových podkladů je patrné, že žalovaná vycházela z ELDP, který v souladu s ustanovením § 24 zákona o mimosoudních rehabilitacích žalobci dobu věznění zohlednil jako dobu zaměstnání, a že žalovaná při výpočtu starobního důchodu žalobci započítala rehabilitační příplatek podle § 25 zákona o soudní rehabilitaci za 12 měsíců ve výši 180 Kč [potud je tedy zbytečné se zabývat polemikou žalobce s odůvodněním napadeného rozhodnutí, neboť tento nedostatek odůvodnění se nijak neprojevil ve výroku a žaloba směřující jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustná ve smyslu § 68 písm. d) s. ř. s.]. V návaznosti na odvolání žalobce pak žalovaná v námitkovém

řízení důchod přepočítla, protože výši rehabilitačního příplatku vypočetla za 12,66 měsíců (konkrétně dobu věznění od 10. 4. 1987 do 29. 4. 1987 zohlednila zlomkem 20/30, který číselně ve výpočtu vyjádřila jako 0,66) ve výši 190 Kč. Napadeným rozhodnutím doručeným zástupci žalobce dne 4. 7. 2017 tak žalobci přiznala celkovou měsíční dávku ve výši 10 307 Kč, tedy o 10 Kč vyšší než v prvostupňovém rozhodnutí.

- 16 Žalobce však v námitkách výslovně uváděl, že jeho doba věznění zahrnovala 12,6667 měsíce, takže příplatek měl po zaokrouhlení na celé Kč činit 191 Kč. V této souvislosti žalovaná do spisu založila sdělení proděkana pro matematiku MFF UK ze dne 5. 10. 2016, který k jejímu dotazu v jiné věci uvedl, že z matematického hlediska je důležité, jak je formulován požadavek na platné cifry výsledku: Je-li požadováno provést výpočet na určitý počet platných cifer, většinou se tím rozumí prezentovat výsledek v takové formě, aby všechny zapsané cifry už nedoznaly změny, pokud by byl výpočet prováděn s větší přesností – po dosažení požadované cifry se tedy výpočet zastaví bez ohledu na následující cifru výsledku. Je-li naopak požadováno zaokrouhlit výsledek na určitý počet platných cifer, většinou se tím rozumí provedení výpočtu na více cifer, než je vyžadováno, tak, aby bylo možné výsledek na požadovaný počet cifer zaokrouhlit podle pravidel zaokrouhlování. Výhodou prvního přístupu je možnost se spolehnout na správný zápis všech zapsaných cifer, jeho nevýhodou je však možná nižší přesnost, neboť výsledek může být více vzdálen od přesné hodnoty, než v případě použití zaokrouhlování. Nevýhodou zaokrouhlování však je, že i přes vyšší přesnost v některých případech výsledek neobsahuje ani jednu cifru, která by byla získána výpočtem. V praxi ale největší roli hraje to, aby si byl zadavatel výpočtu vědom rozdílu mezi oběma postupy. Z matematického hlediska jsou korektní oba postupy a nelze říci, že by jeden byl lepší než druhý.
- 17 Do spisu bylo dále založeno i doplňující stanovisko proděkana pro matematiku MFF UK ze dne 26. 6. 2017, které si žalovaná v zmíněném jiném řízení vyžádala v reakci na vydání rozsudku NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24. V něm proděkan opět zdůraznil možnost obou způsobů zápisu výsledku s tím, že je to žalovaná, kdo si musí ujasnit, jakou metodiku chce používat, a že přesná metodika by měla být součástí stanovených postupů. Pokud terminologie v metodice pouze vyžaduje „*provést výpočet na dvě platná desetinná místa*“, není jasné, co tím bylo myšleno a není možné, aby někdo jiný interpretoval, jaký postup se pod tímto označením skrývá. Zmínil specifickou povahu zápisu výsledků v případě fyzikálních měření, jež se NSS dovolával, a skutečnost, že v řadě případů se uvádí výsledky bez zaokrouhlení poslední požadované cifry, např. na displejích běžných kalkulátorů nebo při zápisu matematických konstant.
- 18 V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaná odkázala na tato vyžádaná stanoviska a v kontrastu k (taktéž zmíněnému) rozsudku NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24, konstatovala, že „useknutí“ řetězce čísel za desetinnou čárkou je nejen možné (záleží na tvůrci metodiky), ale v daném případě zřejmě dokonce vhodnější, než postup, který (údajně jako jediný možný) zvolil NSS odkazem na příručku o řešení fyzikálních úloh. Proto žalovaná setrvala na své metodice stanovování výše tzv. denin. Jen pro úplnost soud pak soud upozorňuje

na to, že ani v tomto případě nebyla žalovanou zdůrazňovaná metodika součástí předloženého správního spisu, takže její existence se podává jen z tvrzení žalované.

- 19 Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná. Jednání ve věci soud nenařizoval s ohledem na výslovný souhlas žalobce a presumovaný souhlas žalované, která ve stanovené lhůtě na výzvu soudu s takovým postupem nevyjádřila nesouhlas.
- 20 Předně soud konstatuje, že návrh žalované na přerušení řízení do doby rozhodnutí NSS ve věci sp. zn. 3 Ads 306/2016 neshledal důvodným. Uvedené řízení není řízením přímo ve věci žalobce, na jehož výsledku by bezprostředně závisel výsledek rozhodnutí o nyní podané žalobě, a navíc v dané věci již existuje předchozí judikatura NSS, která umožňuje soudu žalobu posoudit, aniž by bylo nezbytné řízení o ní protahovat.
- 21 Klíčové jsou v tomto případě právě závěry rozsudku NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24, které žalovaná odmítá respektovat. NSS konstatoval, že „*přisvědčuje krajskému soudu v tom, že postup při výpočtu denin není zákonem upraven.*“ *Zákon o důchodovém pojištění sice stanoví určité postupy při výpočtu důchodu, ať již zaokrouhlováním či počítáním na dvě platná desetinná čísla. Jde ovšem o ustanovení, která na nyní souzenou věc nedopadají (§ 15 odst. 4, § 17 odst. 1 a § 67 odst. 6); stěžovatelka si tedy postup při výpočtu délky služby za neukončené měsíce stanovila vnitřní metodikou. Takový postup je obecně přípustný, pokud taková metodika respektuje zákonný rámec pro výpočet příplatku.*“ Dále kromě kritizovaného odkazu na metodiku řešení fyzikálních úkol také připomenul svůj rozsudek ze dne 23. 10. 2008, č. j. 3 Ads 70/2008-122, v němž vykládal ustanovení § 17 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a v němž uzavřel, že „*i v případě, že se výpočet provádí na (čtyři) platná desetinná místa, je potřeba zohlednit číslice na dalším desetinném místě a výslednou hodnotu zaokrouhlit podle obecných matematických zásad.*“ Tyto závěry je přitom podle NSS nutno vztáhnout i na nyní řešenou problematiku: „*Byť totiž výpočet na dvě platná desetinná místa nestanoví přímo zákon, ale vnitřní metodika stěžovatelky, je třeba při tomto typu výpočtu vycházet ze stejných zásad. Lze tedy uzavřít, že stěžovatelka pochybila, pokud při výpočtu délky služby v neukončených měsících nestanovila výslednou hodnotu na dvě platná desetinná místa při zohlednění obecných matematických zásad pro zaokrouhlování. Tím se dopustila postupu, který byl nezákonný a svědčil v neprospěch oprávněného ze zákona o mimosoudních rehabilitacích. (...) Nedůvodný je též argument, že výsledkem postupu výpočtu na dvě platná desetinná se zaokrouhlováním může být nulová hodnota, a tím pádem je tento postup vůči některým oprávněným diskriminačním. Z povahy věci je jasné, že při výpočtu denin přichází v úvahu jako zlomek s nejmenší hodnotou 1/31 (jeden den služby v měsíci s 31 dny). V takovém případě je výsledkem výpočtu na dvě platná desetinná místa 0,03 (po zaokrouhlení), tedy nenulová hodnota.*“

- 22 Co je však neméně významné, postup žalované NSS shledal současně i za rozporný s principem *favorem rehabilitationis*, tedy s povinností vykládat zákon ve prospěch rehabilitovaných osob, dovozeným Ústavním soudem z ústavního pořádku v nálezu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15, s tím, že *“jeho obsahem sice nemůže být odškodnění všech křivd, ale má jím být jednak úmysl rozhodnout v pochybnostech ve prospěch rehabilitace, a nikoli v její neprospěch; a jednak vědomí toho, že demokratický režim by neměl ke křivdě vytvořené nedemokratickým režimem přidávat křivdu další.”*
- 23 Na tom nic nemění ani žalovanou zmiňované usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 941/16. To jednak nemá povahu nálezu, takže názor v něm vyjádřený není závazný pro rozhodování v jiných věcech, jednak se však týká odlišné problematiky (zda pro účely výpočtu je třeba měsícem rozumět běžný měsíc či období 30 dnů). Odhlédne-li soud od toho, že Ústavní soud v něm výslovně vyjádřil záměr nezabývat se danou věcí pro její bagatelní povahu, v uvedeném usnesení se Ústavní soud ztotožnil se závěry NSS vyjádřenými v rozsudku ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, publikovaném pod č. 3387/2016 Sb. NSS, které respektovaly skutečnost, že zákonodárce pro případy, v nichž chce výpočet založit na standardizovaném měsíci o trvání 30 dnů, takovou skutečnost v právním předpise výslovně vyjádřil; v opačném případě (mlčí-li) se však běžně vychází z délky běžných kalendářních měsíců.
- 24 V nyní posuzovaném případě je však situace jiná. Zákonodárce žádné obecné pravidlo pro vyjádření zlomku číslem se stanoveným počtem desetinných míst nepoužívá, naopak v zákoně ze dvou možných variant konkrétně specifikuje, jakou variantou má být postupováno (zda zaokrouhlováním či počítáním na dvě platná desetinná čísla). Z právní úpravy, která k této otázce zcela mlčí, tak v tomto případě ani argumentem *a contrario* nelze dovodit záměr zákonodárce. Jsou tak k dispozici dvě možné výkladové varianty, jak konstatuje i žalovanou oslovený odborník v oblasti matematiky. Logickým ani jazykovým výkladem však nejsou výkladové metody vyčerpány. Nelze pomíjet ani výklad teleologický, zohledňující smysl a účel interpretované právní normy. V tomto směru přitom NSS opakovaně a jednoznačně ve shodě s Ústavním soudem zdůrazňuje, že i ve vztahu k ustanovení § 25 zákona o soudní rehabilitaci je třeba respektovat snahu zákonodárce o zmírnění křivd spáchaným minulým režimem a že v případě možnosti více možných výkladů právní normy je třeba postupovat ve prospěch rehabilitovaných osob. Z vysvětlení poskytnutého osloveným matematikem přitom vyplývá, že postup stanovící poslední platnou cifru zaokrouhlením je přesnější, tj. více se přibližuje přesnému výsledku výpočtu.
- 25 Je sice pravdou, že na rozdíl od výpočtů u fyzikálních měření, jež vychází jen z přibližných (dá se říci zaokrouhlených) vstupních dat, při výpočtu denin pro účely příspěvku podle zákona o soudní rehabilitaci se vychází z přesně zadaných vstupních údajů (počet dnů nad rámec celých běžných kalendářních měsíců a počet dnů kalendářního měsíce, v němž tyto přebytké dny posuzovaného jevu trvaly, resp. započal běh těchto zbytkových dnů, pokud spadaly do dvou po sobě následujících kalendářních měsíců), takže důvod pro zaokrouhlování poslední cifry není namíste patrně odvozovat analogicky z metodik pro fyzikální výpočty. To

však nic nemění na tom, že volbu výkladu požadujícího zaokrouhlení poslední cifry je třeba dovodit právě z principu *favoris rehabilitationis*, protože je k rehabilitovaným osobám vstřícnější (zatímco „ořezávání“ výsledku vždy zachová hodnotu posledního platného desetinného čísla, zaokrouhlení může sice poslední cifru změnit, ale jen směrem nahoru, tedy ve prospěch rehabilitované osoby). Jako bonus pak navíc podává výsledky, které se nejvíce blíží přesnému výsledku výpočtu.

- 26 Soudu není ostatně jasné, jaký smysl a hodnotu by žalovaná mohla v rámci výpočtu důchodu přikládat tomu, že poslední cifra výpočtu je platná, do té míry, že by tím byl převážen zájem na přesnosti výsledku a zájem na co nejširším odčinění minulých křivd v rámci mantinelů, jež zákonodárce nastavil. Takový zájem rozhodně nelze spatřovat v eventuální snaze vyhnout se nápravě dříve vydaných rozhodnutí ve vztahu k jiným rehabilitovaným osobám, jimiž byl zvolen výklad odporující smyslu rehabilitačního zákonodárství. S požadavkem na zaokrouhlení poslední platné cifry pak nijak nekoliduje žalovanou zmiňované pravidlo rozpočítání doby věznění na počet dnů. S nyní vysloveným požadavkem ostatně nekoliduje ani situace osob, které byly vězněny opakovaně v několika na sebe nenavazujících obdobích, neboť soud se v této věci nevyslovuje k otázce, zda má dojít k zaokrouhlení poslední platné cifry již v okamžiku výpočtu samostatných denin odpovídajících alikvotním částem nedokončených měsíců v rámci jednotlivých časově oddělených uvěznění (méně přesný výpočet, který může někdy vést k výpočtovému zvýhodnění osob vykonávajících trest stejného trvání ve dnech v několika částech, oproti osobám, který takový trest vykonaly najednou), nebo zda má dojít nejprve k součtu zlomků odpovídajících těmto alikvotním částem a teprve poté k vyjádření tohoto součtu reálným číslem zaokrouhleným na stanovený počet cifer (přesnější výpočet). V obou možných řešeních totiž je aplikováno identické pravidlo o zaokrouhlení poslední cifry v okamžiku, kdy je počet odškodňovaných denin převáděn ze zlomku na reálné číslo pro účely výpočtu příspěvku podle zákona o soudní rehabilitaci.
- 27 Soud tedy konstatuje, že metodika, kterou žalovaná přijala a již se dovolává, odporuje ustanovení § 25 odst. 7 zákona o soudní rehabilitaci, který je třeba vykládat i s přihlédnutím k jeho účelu ve prospěch rehabilitovaných osob. Výklad právního předpisu v tomto případě nedává možnost žalované postupovat způsobem, který si podle svého tvrzení nastavila v interní metodice, a proto se nemůže dovolávat své údajné ustálené správní praxe (zde soud nepovažuje za nezbytné vypořádávat žalobní bod popírající existenci takové praxe), která právní předpis vykládá v této konkrétně zkoumané otázce v neprospěch vězněných osob. Napadené rozhodnutí je tak z tohoto důvodu nezákonné, a proto jej soud zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, v němž bude povinna se řídit shora vysloveným právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
- 28 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, přiznal soud náhradu nákladů řízení v celkové částce 1.573 Kč.

Tuto částku tvoří odměna za jeden úkon právní služby po 1.000 Kč [sepis žaloby - § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů] spolu s jednou paušální částkou jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, k čemuž je třeba ještě podle § 57 odst. 2 s. ř. s. přičíst náhradu za DPH ve výši 21 % z předchozích částek, tj. 273 Kč.

- 29 Pokud v této souvislosti žalobce poukazoval na rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Ads 73/2015-52, soud musí konstatovat, že odůvodnění nákladového výroku v dané věci nijak nevysvětluje, proč se v dané věci NSS odchýlil od běžné praxe NSS, na niž poukazovala ve svém vyjádření žalovaná, která i v případech sporů o výši důchodu zakládajících se na aplikaci rehabilitačních předpisů o odměně advokáta rozhoduje podle ustanovení § 9 odst. 2 advokátního tarifu. S ohledem na absenci takového odůvodnění zdejší soud hodnotí rozhodnutí o nákladech řízení v odkazované věci jako judikatorní excés, a to ve smyslu prostého omylu z nepozornosti. To však již nelze říci o rozsudku ze dne 5. 1. 2017, č. j. 1 Azs 334/2016-29, bod 28, v němž NSS konkrétně vyložil, že odměnu za úkon spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu není namíste přiznat tam, kde zástupce žalobce zastupoval již v rámci správního řízení. Z obsahu správního spisu je přitom zjevné, že JUDr. Lubomír Müller žalobce zastupoval již při podání námitek.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. listopadu 2017

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.

samosoudce

Za správnost:
B. K.